sicut aialia pfectiora in qbus opz q cū virtute celesti ad fit in semine vtus aie a pre deriuata. ē enī virt⁹ celestis in oib⁹ corpibus inferioribus sicut vtus motoris in moto: vt inducat vnūquodq in spēm fm māe dispōnez: t hec vtutes celestes in elemētis recepte vocātur a pho in. 17. de aialib⁹ virtutes aie qbus oia elemēta plena dicit eo q hō vtutes sūt sufficiētes ad aiatōem māe si ptigāt ad aliquā cōplexionis eqlitatem. ¶ Aut si de pedibus ad seruitutem subyciendam. ¶ Expositio textus

NOn videtur hō ē vex p hō q dicitur Heñ.3. Sub viri potestate eris. Et dicēdum q hō in penā mulieris inobediētis inductū ē. Uel dōz q non ē sub ptāte viri p modū seruitutis sed p modū gubernatiōis. (Jōq potius de illo t.) Hec cōclusio nō sequitur: cui⁹ rō in obiectionibus dcā est (Eo sane miracu lo.) Hec similitudo ēt ad pbādum eius ppositū non valet t q: Aug. eo mō multiplicatiōem illā factā dicit sup Jo. sicut ex paucis granis crescunt multe segetes q quidem per attractionem humoris a terra certuz ē fieri. Angelorum ministerio facta sit t. Qō quidē ministerium eē potuit in separatiōe coste t in congregatione māe ex cuius conditiōe corpus mulieris formatum ē. Tamē pp effectus diuersos t. Et hō ē fm q dicūtur plures ydee fz diuersos respect⁹ ad creaturas: vt supra i prio libro dcm ē. ¶ De prio hois statu añ pctm. s. qlis fuerit fm corpus t fm aiam. ¶ Distin. XIX.

SOlēt qri plura de primo hois statu añ pctm. s. qualis fuerit homo priusq peccaret t in corpore t in aia mortalis: an imortalis: passibilis: an ipassibilis. De termio inferioris vite: t de trāsitu ad supiorē: de mō propagatiōis filioz: t alia multa que nō inutiliter sciūtur: lz aliqñ curiositate qrant. Et priusquā ad animi qlitatē ptinētia psequamur: de qlitate ei⁹ fm corp⁹ t mō ppagationis filioz t prō alijs qbusdā inspiciam⁹. Prim⁹ igr hō fz nāz corpis terreni t imortalis fuit quodā mō fm aliqd: q: potuit nō mori: t mortalis quodammō: q: potuit mori. In illo nāq prio statu habuit posse mori t posse nō mori: t hec fuit prima hūani corpis imortalitas. s. posse nō mori. In scdo vo statu p⁹ pctm habuit posse mori: t nō posse nō mori: q: in hoc statu moriēdi est necessitas. In tertio statu hēbit posse nō mori t nō posse mori: q: ad illū statū ptinet moriendi ipossibilitas: qō ex gra erit: nō ex nā. In primo statu fuit corp⁹ hois aiale. i. egēs alimonijs ciboz. Uñ t hō fcūs dī eē in aiam viuētez: nō spūalē. i. in aiam corp⁹ sensificātē: qō adhuc erat aiale: nō spūale. Qō egebat cibis vt p aiaz viueret. Fcūs ē igr in aiam viuētē. i. vitā corpi dantē: tm p sustētamenta ciboz. t tūc erat corp⁹ mortale t imortale: q: poterat mori t poterat nō mori. Post pctm vo factū ē mortuū: sicut dicit apls. Corpus pp peccatū mortuum ē. i. necessitatē moriendi in se hz. In resurrectione vero erit spirituale. s. agile t cibis nō egēs t imortale: non sicut in statu prio tm fuit. s. q possit nō mori: sz ēt q ñ poterit mori. Uñ Augu. sup Gene. apls ait. Corp⁹ quidā mortuū est pp. p. t. Pri⁹ de limo terre formatum est corp⁹ aiale nō spūale: cū quali resurgem⁹. t renouabimur a vetustate: nō in corp⁹ aiale quale fuit: sed in meli⁹. i. spūale: cū hoc mortale induet imortalitatē: in quā mutādus erat Adaz nisi mortem corpis aialis peccādo meruisset. Non enī ait apls. Corp⁹ mortale ē pter peccatū: sed mortuū. Aliud enī ante pctm mortale t imortale erat: q: poterat mori t non mori. Aliud ē aūt non posse mori. aliud posse non mori. ideo factū ē per peccatū non mortale: qō erat: sed mortuum qō non fieret nisi peccaret: aiale enim non ē hoc corpus sicut primi hominis fuit: sed iam deterius est. hz enī necessitatez moriendi. Ecce hic euidēter apit Aug. q corpus hois ante peccatū mortale t immortale fuit: sed nō qualr fiet in resurrectione. De hoc codē Beda super Genesim ait. Nō est credēdum añ peccatū ita fuisse mortua corpa nostra sicut mō. ait enī apostolus. Corpus pter peccatum mortuū ē: sed licet fuissent animalia nōdū spūalia nō tm mortua: q. s. necesse eēt mori. ¶ Utr imortalitas quā habuit ante peccatum eēt in ditiōe nāe: an ex gre beneficio.

SOlet hic queri cū primus hō mortale t imortale corp⁹ habuerit: vtruz ex ditione nāe ipsius corpis habuerit vtrūq: an alter bnficium eēt gre .s. imortalitatis. i. posse non mori. Ad qō dici pōt: qa alterum hēbat in nā corpis. i. posse mori: alterū vero. s. posse non mori erat ei ex ligno vite. s. ex dono gratie. Unde Aug. super genesim. Quō creatus ē homo imortalis: qō erat ei de ligno vite: non de conditione nāe. Mortalis erat conditione corpis anialis: imortalis beneficio conditoris. Non enim imortale erat q omnino mori non posset. quod non erit nisi vbi fuerit spūale. Aperte dicit q non ex nā: sed ex ligno vite habebat posse nō mori. Propter hoc aliqui dicunt q nisi illo ligno vteretur: nō semp viueret: quia peccaret. Peccaret enim si illo ligno non vteretur: quia ceptum erat ei vt comederet de omni ligno paradisi: nisi ō ligno scientie boni t mali. Sicut ergo peccauit comedēdo quod erat prohibitum: ita etiaz peccaret si non comederet qō erat iussum. ¶ Si nō foret ceptū vt de illo ligno ederet: t

alijs ⁊ nō illo vteretur: an posset non mori.

SEd adhuc queriť si non esset p̄ceptuz vt de ligno vite ederet ⁊ alijs ⁊ non illo vescereť: nūqd posset non mori? Si sēp viueret nō vtēs illo ligno: nō erat ei ex illo ligno posse nō mori. si vo nō posset emp viuere: id erat ei ex illo ligno. Aliqui dicit q̄ si non fuisset ei p̄ceptum vesci de illo ligno ⁊ alijs ⁊ nō illo vescereť: viueret semper: sic determinātes illud qō supra dixit Augu. s. erat ei de ligno vite: nō de p̄ditiōe nāe tm̄. s. q̄si nō ex p̄ditiōe nāe solūmō erat ei: sz ēt ex ligno illo. Alijs āt vi q̄ ex ligno vite erat ei posse nō mori: nō ex nā. Jōcz eni dī potuisse ñ mori. qz poterat vti illo ligno: ō quo edēs nō moreret.

¶ Questio Aug. qūo imortalis factus sit hō.

DE hac vero hois imortalitate qualis fuerit. Aug. sup Genesim questionē monēs: sic ait. Queriť qūo imortalis factꝰ sit hō p̄ alijs aiantibꝰ. ⁊ quomō cum illis cōem acceperit alimoniā. Sed alia ē immortalitas carnis quā in Adam accepimꝰ alia quā in resurrectione speramꝰ per christū. Ille factus ē homo imortalis vt posset nō mori si non peccaret. moreretur āt si peccaret. Filij vo resurrectionis nec poterunt vltra peccare nec mori. Caro nostra nō tūc egebit refectiōe ciboz. qz nulla poterit eē defectio. Caro Ade ante peccatum ita imortalis creata est: vt per alimoniam adiuta esset mortis ⁊ doloris expers. sic ergo immortalis ⁊ incorruptibilis cōdita est caro hominis: vt suam imortalitatem ⁊ incorruptionem per obseruantiam mandatoz dei custodiret. In quibus mandatis hoc continebatur vt de illis lignis concessis manducaret; ⁊ ab interdicto abstineret: per hoz uz eduliuz immortalitatis dona conseruaret: donec corpalibus incrementis perductus ad etatem que conditori placeret multiplicaret progenies ipso iubente sumeret de ligno vite quo perfecte immortalis factus cibi alimenta non vlterius requireret. Ecce bis verbis videtur Augustinus tradere q̄ caro primi hominis imortalitatem i se habuerit que per alimonias cibozum conseruaretur vsq̄ ad tempus sue translationis in melius quando de ligno vite comederet ⁊ fieret omnino immortalis ita vt posset mori.

¶ Quod ex p̄dictis consequi videtur hominē de natura sue conditionis aliquo modo fuisse imortalez. sed non omnino fieret imortalis nisi participato ligno vite.

IBeo aliqui dicunt q̄ imortalitatē de natura habebat qua poterat nō mori que alioz ligno z esu poterat conseruari. sed nō poterat cōsumari nisi per assumptionem ligni vite. quod videtur Aug. sentire super Genesim dicēs. Hoc quoq̄ addo talem cibū illaz arborem p̄stitisse quo corpus hominis stabili sanitate firmaretur non sicut ex alio cibo sed in spiratiōe salubritatis occulta. Hic inuere videtur q̄ cuz alijs cibis posset corpus sustentari. boc cibo indeficienti sanitate firmaretur. Ex quo consequi videtur q̄ sicut in natura sui habuit immortalitatez quādam. s. aptitudinē moriēdi. ita aliquā imortalitatem in natura sua habuerit. i. aptitudinem quandā: qua nō poterat nō mori cibis adiutus sed si per p̄stitisset imortalitatis perfectio esset ei de ligno vite. Sed qui hoc tradit qūo superiora Aug. verba qbus dicit q̄ erat imortalis ex ligno vite: huic sentētie nō p̄tradicāt diligēter inquirant.

¶ Diuisio textus.

DEterminata superius institutione humane nature quantum ad vtrūq̄ sexum. Hic p̄sequitur conditiones nature institute quātum ad primū statuz sui. Diuiditur autē in partes duas. In p̄ma determiat ea que pertinēt ad conseruatōez indiuidui in eē p̄ immortalitatē. In scōa ea que pertinēt etiam ad multiplicatiōem spēi per gñatiōem. zo. di. ibi. (Post h videdū est qualiter primi parentes ⁊c.) Prima i duas In p̄ia ostēdit imortalitatem hominis quātū ad primū statū. In scōa ingrit cām ⁊ modū eius. ibi (Solet ⁊ h q̄ri cū homo p̄mus ⁊c.) ¶ Circa p̄mū tria facit. Primo manifestat intētionē. Scōo ꝓponit hois immortalitez: ibi. (Primus ergo hō fm naturā corpis ⁊c) Tertio manifestat dr̄iaz illius primi status ad duos status sequētes ibi (In primo statu fuit corpꝰ hois ⁊c.) (Solet ⁊ h queri.) Dic iquirit cām imortalitatis: ⁊ modum: vtrum. s. eēt per gratiam vel p naturam. Et circa h tria facit. Primo mouet qōnem. Scōo determinat eam ex verbis Augu. ibi. (Ad quod dici pōt ⁊c.) Tertio inducit quorundā disceptationez super hac determinatiōe. ibi (Propter h alij dicūt ⁊c.) Et circa h duo facit. Primo ponit quorundaz opinionem qui simplr dicte determinationi adherēt dicētes solam gr̄am eē cām immortalitatis. In scōa obycit in cōtrarium ⁊ ponit cōtrariā opinionē. ibi. (Sed adhuc queritur ⁊c.) Et circa h tria facit. Primo ponit obiectiōem cōtra primā opinionem. Scōo ex h inducit opinionē cōtrariā. ibi (Aliqui dicūt ⁊c.) Tertio ponit q̄daz verba Aug. exquibꝰ scōa opinio firmamentū habere vr. ibi. (De hac vero hois imortalitate.) Ubi p̄ius verba Aug. pōit qualitatē pōe immortalitatis exprimētia. Secūdo ex his ꝛcludit scōaz opinionē ad quā firmādā aliā auctoritatē Aug. inducit ibi (Jō alij dicūt ⁊c) ¶ Qō I.

HIc quinq querunť. Prio de imortalitate hois fm aiaz. 2° vtz hō in statu inocētie fuerit imortalis fm corpus. 3° vtz fuerit ipassibilis. 4° supposito q̄ sic, vtz illa imortalitas ⁊ ipassibilitas fue-

rit per naturā. vel per grām. 5° vtrum illa immortalitas sit eadē cū īmortalitate resurgentium.

¶ Utrū aīa humana corrūpat̄ corrupto corpe. I.

AD primum sic proceditur. vī q̄ aīa bois corrupto corpe corrūpat̄. Primo p hoc qō bī eccl. tertio: vnus ē interit⁹ bois: ⁊ iumētor̄: ꝫ iumenta sīl' in corpore ⁊ in aīa intereūt. ḡ vī q̄ ēt homo. ¶ P. dīe supiores participant̄ vniformiter ab his que conueniūt in aliquo inferiori; sicut oē aīal equal'r se hz vt dicat̄ corporeū: ꝫ incorruptibile ⁊ corruptibile sūt dīe entis. ergo eodē mō conueniūt oīb⁹ q̄ sūt in aliquo determinato genere: sed in oīb⁹ aīalib⁹ accidit corruptio per hoc q̄ forma eor̄ in nō ens secedit. ḡ vī q̄ sīl'r ēt i boīb⁹. ¶ P. quorūcūq; ē vnū eē nō pōt corrumpi vnū sine corruptione alteri⁹: cū corruptio sit mutatio de eē in nō eē. ꝫ forme ⁊ māe ē vnū eē cū eē debeat̄ ꝓpositō quod ex vtroq; resultat. ḡ nō pōt eē corruptio māe sine corruptione forme: ꝫ aīa ē forma corpis vt i scō ō aīa bī. ergo corrupto corpe ēt aīa corrumpit̄. ¶ Si dicat̄ q̄ aīa ēt ē forma et suba ⁊ post mortē nō manet inquātū ē forma: sed inq̄tū ē suba. ¶ Cōtra aut aīa est forma per eēntiā suā: aut per aliq̄ accidēs suū. Si p̄mo modo. ḡ cū vnius rei non sint plures eēntie: si anima post mortē nō manet inq̄tū ē forma eēntia sua penit⁹ annihilabit̄. Si āt scō modo: cum ex aīa ⁊ corpe nō ꝓstituat̄ vnū quod ē homo nisi inq̄tuz aīa ē forma corpis seq̄tur q̄ hō sit ens per accidens: ⁊ nō significet aliq̄d in p̄dicamēto subē: quod ē valde absurdū. ḡ vī q̄ post mortē nullo mō aīa remaneat. ¶ P. vt in p̄mo celi ⁊ mūdi. ꝓbat pbs. impoſe ē q̄ aliq̄d habeat virtutē ad eēnduz semp quod nō semp fuit: q⁹ virtus que ē ad hoc vt sit semp determīatur ad tp̄s infinitū: ⁊ qō i tēpore infinito pōt eē nō hz virtutem determinatā ad hoc vt qīq; sit ⁊ quādoq; nō sit: qō inuenitur i oī eo quod eē cepit: sed aīa rōnalis nō semp fuit q̄nimo cū corpe incepit. ḡ nec semp erit: sed cū corpe finietur. ¶ P. cū nulla sit suba sine ꝓpa opatione: vt Damas. dicit. ipossibile est aīam separari a corpe si i oī opatiōe sua indiget corpore: ꝫ in itelligēdo corpe indiget: ga nō ē intelligere sine fantasmate: vt in p̄mo ⁊ tertio de aīa dī ⁊ hō intelligere corrūpit̄ corrupto corpe vt in p̄mo de aīa dī. de alys ēt operationib⁹ eius planū ē q̄ sine corpe non exercētur. ḡ aīaz a corpe separatā remanere ē ipoſe. ¶ P. omne quod est ex nihilo vt Damas. dicit vertibile est in nihil: sed aīa cū sit creatura ex nihilo ē. ergo vī q̄ i nihil vertibilis sit: et ita ē corruptibilis. ¶ In c̄riuz ē qō dicit pbs in secūdo ō aīa q̄ reliquū genus aīe. s. intellectūs sepatur ab alys partibus aīe: sicut perpetuū a corruptibili. Et in p̄mo de aīa q̄ intellus videtur suba quedā eē: ⁊ non corrūpi. non enī corrūpitur per se. cū ēt inferiores vires vt sensitiue de gbus min⁹ vī debilitēt̄ tñ ex indispōne organor̄: nec etiam p accidens: cū nō sit forma sup aliud delata: ꝫ suba quedā p se subsistēs. ¶ P. in. io. ethicor̄ pbs ꝓbat felicitatē ꝓtē platiuā actiua digniorez eē: ga est diuturnior: ꝫ felicitas actīa extēdit̄ vsq; ad terminū h⁹ corpalis vite. ergo contemplatiua remanet ēt post hanc vitā: nō āt in corpe. ḡ in aīa ¶ P. ad deū ꝑtinet habere curam ⁊ ꝓuidentiam de oīb⁹ que i mundo fiunt: ⁊ p̄cipue ō his q̄ circa homines gerūt̄. ⁊ p̄cipue circa bonos ⁊ qui sunt deo similimi: vt bī ex verbis pbi. io. ethicor̄ q̄ homo sapiēs ē deo similim⁹: et sibi amantissimus: sed non pōt eē sine iniusticia ꝓuisoris ⁊ gubernantis: vt mali nō puniātur ⁊ boni nō premiētur. Cum ergo iniusticia in deū cadere non possit: opz oē malum puniri: ⁊ oē bonum p̄miari. hoc aūt in vita ista nō contingit. cū frequēter bona malis eueniant: ⁊ ecōuerso. ergo videtur q̄ boc erit post hanc vitam. ¶ P: vt in tertio de aīa pbs dicit. aīa est locus spēz: sed locus conſuat locatum. ergo si similitudo bona est: opz q̄ in aīa intellectiua de qua loquitur spēs intelligibiles conseruentur: sed intell's pōt intelligere pūtibus intelligibilibus: sicut sensus sentire pūtibus sensibilibus. ergo anīa potest per se in actum intelligendi sine hoc q̄ aliquid a corpe accipiat: ⁊ ita videt̄ q̄ sine corpe esse possit ex regula quam Aristo. in p̄ncipio de aīa ponit: q̄ si anīa hz operationem ꝑpam sine corpe est separabilis.

Respōdeo dicēdo: q̄ circa hoc quatuor sunt positiones. Prima fuit antiquoz naturalium qui intellectum a sensu non discernebāt. vnde sicut opatio sensus dependet a corpore: ita etiam ponebant intellectus operationem ex corpe dependere ⁊ animam intellectiuam consequi naturā corpalem. vnde quidam ponebant aīam esse ignem: quidam vaporem: quidā armoniam: ⁊ sic de alys ſm q̄ tantū sensus ⁊ motus aīaliū considerabant: ⁊ ideo ſm eos necessariū fuit ponere animam post corpus nō remanere. Hanc autē opinionē Aristo sufficienter infringit ostēdens intellectū habere esse absolutum non dependens a corpe: ꝓpter quod dicit̄ non eē actus corporis: ⁊ ab Auicen. dicitur non eē forma submersa in mā. ⁊ in libro de causis dicitur non eē super corpus delata: huius autē ꝓbationis mediū sumit̄ ex parte opationis eius. cum enī operatio nō possit eē nisi rei p se existentis. opz illud quod p se hz operationē absolutā etiā eē absolutū p se hēre. operatio aūt intellectus ē ipsi⁹ absolute sine hoc q̄ in hac operatione aliquod organuz corporale cōiter: quod pz p̄cipue ex tribus. Primo quia hec operatio ē oīum formarum corpalium sicut oborū. vnde opz illud p̄ncipium cuius ē hec opatio ab oī forma corpali absolutum eē. Scō: quia intelligere ē vniuersaliū. in organo āt corpali recipi nō possunt: nisi intentiones individuate. Tertio: quia intellectus intelligit se: quod non contingit in aliqua virtute: cuius operatio sit p organuz corporale: cuius rō ē: quia ſm Auicē. cuiuslibet virtutis opantis per organū corpale opz vt organum sit mediuz inter ipsam ⁊ obm eius. Visus enim nihil cognoscit nisi illud cui⁹ spēs pōt fieri in pupilla. vnde cum non sit pose vt organū corpale cadat mediū inter virtutē aliquam ⁊ ipsam essentiā virtutis non erit possibile: vt aliqua virt⁹ operans mediante organo corporali cognoscat seipsam. Et hec probatio tangitur in libro de causis in illa ꝓpositione. Omnis sciens qui scit eēntiam suam est rediēs ad eēntiam suā reditione completa. Et diuiditur redire cōplete ad eēntiam: vt ibi cōmen. exponit: c⁹ eēntia est fixa stans non super aliud delata. Ex quibus omnibus pz. q̄ aīa intellectiua habet esse absolutum non dependens ad corpus. vnde corrupto corpore non corrumpit̄. Secūda fuit Pictagore ⁊ Platonis qui vidētes incorruptionem aīe errauerunt in hoc q̄ posuerunt aīas de corpore i corpus transire. Et hanc positionem improbat pbs in p̄mo de anima oſtendens q̄ aīa est forma corporis ⁊ motor eius opz autem vt determinate forme determinata materia debeatur: ⁊ determinato motori determinatus organū: sicut quelibet ars in agente vtitur ꝓprys instrumentis. vnde hec aīa nō pōt eē forma ⁊ motor nisi huius corpis. Tertia positio est eorum qui dicunt aīam intellectiuaz ſm quid corruptibilem eē: ⁊ ſm quid incorruptibilez: q⁹ ſm hoc q̄ de aīa est hunc corpori ꝓprium: corrumpitur corrupto corpore: ſm aūt id quod omnibus est comune incorruptibilis est. Ponunt enim intellectum esse vnuz in suba oīum: quidam agentē: ⁊ quidam possibilem: vt sua ꝓpria dicūt est: ⁊ hunc eē subam incorruptibilem: ⁊ in nobis

non eē nisi fantasmata illustrata lumine intellꝰ agētis ꝛ mouētia intellm possibilē:gbus intelligētes sumꝰ ꝼm gꝰ p ea ꝯtinuamur itellectui separato:exquo segtur:gꝰ si id qō ē ꝓpriū ōseruiꝝ tm̄ cōi:remanēte gꝰ ex oībus aiabꝰ humanis vna tm̄ suba remaneat dissolutis cozpibꝰ. Nec ām positio qbꝰ rōnibꝰ innitaꝝ:ꝛ qūo improbari possit: supra dcm̄ est.17.disti. Quarta pō ē quā fides nostra tz gꝰ ania itellectiua sit suba nō dependens ex cozpe:ꝛ gꝰ sint plures intellectiue sube ꝼm cozpoꝛ multitudinē:ꝛ gꝰ destructis cozpibꝰ remanent sepate:non in alia cozpa transeuntes: sz ī resurrectione idē cozpꝰ numero qō deposuerat vnaqꝫ assumat.

Ad primum g̃ dōm:gꝰ Salomon ibi loquiꝝ more cōcionatoris assumēs in se diuersoꝛ hoium sniam ꝛ sapiētiū ꝛ stultoꝛ:vt in fine oibꝰ appareat que sit verioꝛ snia. vnde concludit quasi sniam pferens dicēs finē loquendi oēs pariter audiamꝰ ꝛc. Et B ē vnū ex illis que ab eo ī pson̄a stultoꝛ inducūꝝ. ¶ Ad 2m dōm:gꝰ cozruptio inueniꝝ in oibꝰ cozruptibilibꝰ ꝼm vnā rōnem cōem q̃tū ad id qō p se cozruptioni ꝟuenit:sed nō q̃tū ad id qō accidit ei.cū enī cozruptio sit ꝓpe compositi trāsmutatio de eē in nō eē hoc p se ad cozruptiōez pertinet vt compositū eē desistat:ꝛ ga ꝓpositū hz eē ex ꝓiunctione forme ad mām: ideo diuisio forme a tali mā inuenitur in qualibet cozruptiōe:sz gꝰ forma in nihil cedat vl nō:hoc cozruptiōi accidit ex rōne ꝓpa huiꝰ forme vl illiꝰ si enim sit forma talis cuiꝰ eē sit absolutū ꝛ nō dependēs in cuiꝰ eē pticipatiōem mā adduciꝝ ex hoc gꝰ perficiꝝ tali forma cōtingit:vt ex defcū māe ꝓpositū hz eē amittat ꝼm hoc gꝰ ip̄oportionata ad ip̄m efficiꝝ: ꝛ tm̄ ipa forma remanet in suo eē:ꝛ sic destructio ē compositi forma remanēte:si vo forma nō hēat eē absolutū in quo subsistat sed sit p eē compositi tūc ex quo ꝓpositū desinit eē: oz gꝰ forma ēt eē amittat:ꝛ p accidēs cozrūpaꝝ. ¶ Ad 3m dōz gꝰ sicut dicit cōmētatoꝛ in tertio de aīa:intellꝰ non eodez mō dr̄ forma cū alys formis mālibꝰ qō q̃tū ad hoc dicoꝛ eē:lz ipe aliud intēdat gꝰ aīa cum hēat eē absolutū: vt eiꝰ opatio oñdit nō hz eē per eē ꝓpositi quin potiꝰ ꝓpositū per eē eiꝰ.ꝛ iō cozrupto cozpe nō cozrūpiꝝ p accidēs aīa.sicut alie forme que nō sunt nisi per eē ꝓpositi nec aliquā opatiōem hñt nisi mediante mā. ¶ Ad 4m dōm:gꝰ aīa rōnalis p̄ter alias formas dr̄ eē suba:ꝛ hoc aligd ꝼm gꝰ hz eē absolutū.ꝛ qō dr̄ gꝰ aīa pōt dupl̄r considerari, s. ꝼm gꝰ est suba ꝛ ꝼm gꝰ ē forma non est intelligendū q̃tū ad diuersa que in ipa sūt q̃si aliud sit essentia sua ꝛ aliud ipaz eē formā:vt sic eē formā accidat sibi:sicut color cozpori:sed distinctio accipiꝝ ꝼm eius diuersam ꝓsideratiōnē:nō enī ex hoc gꝰ ē forma hz gꝰ post cozpꝰ remaneat:sz ex hoc gꝰ hz eē absolutū vt suba subsistens:sicut ēt bō nō hz gꝰ itelligat ex hoc gꝰ ē aīal:sed ex B gꝰ ē rōnalis. q̃uis vtrunqꝫ sit sibi cōntiale. ¶ Ad quintū dōm:gꝰ ex ratiōe illa nō plus ꝓbatur q̃ boc.s.gꝰ id quod hz virtutez ad B vt sit semp dū hz illā virtutē non terminat esse suum ad aliquod tēpꝰ ante vel post:quasi nō poterit per hāc vtutem pluscꝫ certo tempe durasse:ꝛ hoc etiam in aīa verū est:quia p virtutē quā modo hz:potuisset per mille milia annoꝛ durasse:sed quia banc virtutē a se non hz.sed ab alio tunc ex hac virtute incepit sua duratio quādo B virtus data est sibi. ¶ Ad sextū dōm:gꝰ intelligere cū aliq̃ vel sine aliquo dr̄ dupl̄r. vel B modo gꝰ illud ēt intelligatur eē pticeps opationis sicut organū virtutis visiue sil cum virtute visiua videt:quia videre est compositi:ꝛ sic intellectus oīno sine cozpe intelligit.quia hec operatio non perficitur mediante organo cozpali vel ita gꝰ illud sit obm opationis;sicut visus non pōt videre sine colore ꝛ hoc modo ēt intellectus in statu vie non potest intelligere sine fantasmate qō se hz ad intellectum:sicut color ad visum:vt phūs in tertio de aīa dicit. Et ex hoc non ostēditur gꝰ aīa intellectiua hēat eē dependēs ad cozpꝰ cum operatio egrediatur ab ipa absolute:sed post mortē aliū modum intelligendi habebit: de quo locus erit ingrēdi in fine quarti. ¶ Ad 7m dōm:gꝰ vertibilitas ī nihil:nihil aliud ponit in creatura q̃ dependentiam eē eius ad p̄m a quo esse hz adeo gꝰ si influentia eius cessaret quelibet creatura eē desisteret.sed ex hoc nō potest creatura cozruptibilis dici:vt in p̄mo libro dcm̄ ē:distictiōe octaua.

¶ Utꝛ bō ī p̄mo statu habuerit necessitatē moriēdi II.

Ad secūdum sic proceditur. videtur gꝰ homo in p̄mo statu habet necessitatem moriēdi.ꝼm cozpꝰ. Quicquid enī segtur ex necessitate materie:ē necessarium necessitate absoluta:vt in scō phyc̄coꝛ hr̄.sed cozruptio compositi ex 3rys sequitur ex necessitate materie.ergo cozpus hois quod ex cōtrarys cōpositum erat simpl̄r ꝛ absolute erat necesse cozrumpi.

¶ ℙ.quod est cozruptibile ꝼm ptem:est ēt ꝼm totū dissolubile:sed cozpꝰ hois in p̄mo statu ꝼm aliquā ptem dissolubile erat alꝫ cibo non vteretur:p̄cipue quia ē forma tus in perfecta quātitate:cum nutrimētū sit ad restaurationem deperditi.ergo vr̄ gꝰ ēt totum cozpus dissolubile foret. ¶ ℙ.vt in gnto metaphȳsice dr̄. necessitas cibi ē de illis sine quibus non pōt eē vita.sed homo in p̄mo statu hēbat vitā cibis indigentem:vt in lra dicitur.ergo sine cibis viuere nō potuisset:ꝛ ita videtur gꝰ quantuz ī se erat necessitatem mortis hēret. ¶ ℙ.ea que differūt ꝼz genus nō sunt transmutabilia intuicē.sz cōruptibile ꝛ incozruptibile sunt hȝ.vt in.io.metaphy.dicitur.ergo non pōt esse:vt homo qui nunc est cozruptibilis p̄us fuerit incozruptibilis. ¶ ℙ.mortale est vna pe differentys cōstitutis hominis.sed vt in octauō metaphȳ.dicitur:qualibz differentia apposita vel amota fit alia species:sicut etiā numeris per additionem ꝛ subtractiōem vnitatis.ergo si homo ante peccatū fuisset immortalis:fuisset alterius speciei:quod ē inconueniens.

Sed contra apostꝰ. Ro.6.dicit. Stipendia peccati mors.ergo homo ante peccatuz mortuus non fuisset. Idem potest haberi ex hoc gꝰ dicit sap̄. 3. Deus mortē non fecit:sed impy ꝛc. ¶ ℙ.pena nō p̄cedit culpam:sed mors ē maxima penaꝝ. vnde a pho finis terribiliuꝫ dr̄ in tertio ethicoꝝ.ergo ante peccatū mortuus non fuisset.

Respondeo dōm:gꝰ vt ex scō phyc̄coꝝ habetur Ea que sunt ad ꝼinem instituuntꝝ ꝼz rōnem finis:vt pz p̄cipue in artificialibus .cum ergo hō institutus eēt ad finem beatitudinis excedētis omnem facultatem humane nāe.oportuit gꝰ in ipa sui institutione aliquid sibi collatum fuerit supra facultatez p̄ncipiorum naturaliū.ex p̄ncipys autez nālibꝰ eē perpetuū habere nō potest:cum ex contrarys componatur:quod est causa cozruptionis in rebus cum forma materiā pficiat ꝼm eius capacitatem.vnde hoc sibi supra conditionē nature siue collatum fuit.vt aīa que in tam nobilem finem ordinabatur ꝼm potestatē suam supra cōem nature ordinem quo materia recipit eē ꝼm sui conditionem eē perpetuum materie cōicaret.Et quia hec potestas aie supp cozpus consequebatur ex ordinatione eius in finem nō poterat impediri eius effectus nisi p̄ ordinationē eius a fine que fine peccato esse non poterat.ꝛ qz peccare poterat lib.arb.nonduz in iusticia cōfirmato poterat impediri eius effectus:vt morte eē perpetuum intercipetur:ꝛ

ideo quodāmodo erat mortalis inquātum poterat mori: ꝛ quodammodo īmortalis inq̄tū poterat non mori. Sed pō moriēdi nō poterat reduci statim in actū nisi p̄cedēte īmutatione aīe fm actum peccati. iō simplr dōz: erat bō i statu illo īmortal' ꝛ mortalis non nisi fm qd. s. si peccaret: q̄ vt i. 9. meta. dr. illō dr simplr eē i pō ad aliqd qō pt statī reduci ī actū vno motore: sic ñ dicim⁹ q̄ ex terra possit fieri statua: ꝫ ex cupro: q̄uis ex terra fiat cuprz.

Ad primum ergo dōm: q̄ rō illa ꝓcederet si cō positū eē ꝛcepisset fꝫ ꝺditōez māe: ꝛ nō fm ptātē forme: cui⁹ eē ꝑpetuum ē: ꝛ hoc idē anime in ꝑn⁹ sup cōez nāe cursuz collorū est. ¶ Ad z^m dōm: q̄ gdā dicūt q̄ nulla dissolutio vl' ꝺditio fcā fuisset in corpore ade ꝛ cib⁹ ab eo non sumebaꝛ ad restaurationē deperditi. Sed contra hūc defcm cōem oī creature qui est vertibilitas in nihil. Sz hoc ridiculum vr: q̄ fm hoc ēt corpa celestia cibis indigerēt: ꝛ ēt incorporee subē: nec cōtra hūc defcm p̄ cibos subueniꝛ: vt vel tollaꝛ depēdētia sui eē p̄ cibū vl' saltē minuaꝛ. irrōnabile āt ē q̄ indigueꝛit ꝓpter defcm aliquē: ꝑ quē illi defectui subueniri nō possit: ꝛ iō dōm ē: q̄ cib⁹ sumebatur ad restauratōem deꝑditi ꝛ ad augmētū corpis in q̄ntitate perfcā ꝛ ad multiplicatiōem spēi per viā seminalē fm q̄ nutritiua augmētatiue ꝛ vegetatiue deseruire dr. ꝛ iō ops ponere q̄ aliq̄ ꝑticularis depditio in corpe ade fieret: nō tñ poterat subsequi dissolutio in toto ꝑ virtutē regitiuā corpis: q̄ erat ex ꝑte aīe: vt dcm ē: sicut ēt in ꝑtib⁹ mundi contingit elemēto⁹ in ꝑtib⁹ corruptionē fieri: nō āt in toto contingit elemēta corrūpi ex eo q̄ inferiorū corpoꝛ ordo virtute superioꝛ ꝓseruatur. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ si Adam nō comedisset moreꝛet: nec tñ mori poterat añ peccatū: q̄ bē ipm qō erat nō comedere ꝛpe determinato fuisset sibi pctm̄. tū q̄ erat ꝓtra ꝑceptū dīnit⁹ ꝑmulgatū: quo ꝑceptū erat sibi vt de oī ligno paradisi comederet. Heū. ii. tum q̄ non exīte ꝑcepto foꝛet ꝓtra legem nāl'r īsitā: tēpus autē determinatū comedēdi nō p̄ experiētiā defcūs cognouissz fz iudicio rōnis. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ ipole ē q̄ de corruptibili in corruptibile trāsmutatio fiat vel econuerso: si sumatur vt opposita. i. supza ea eē p̄ncipia fundata. Incorruptibilitas āt illa quā ꝑm⁹ bō būit non fuit in p̄ncipijs nāe fundata: sed in virtute aīe diuinitus cōcessa. ꝛ iō q̄ñ nāe sue derelictus ē mortē quā in nā sua habebat: necesse fuit in actū exire. que gdē dicte immortalitati opposita ñ erat. ¶ Uñ pz rūsio ad gntū: q̄ illa īmortalitas p̄ncipia nāe in quib⁹ cōsistit mortalitas non tollebat. vnde nulla dr̄ia cōstitutiua diminuitur: dicebatur enī bō tunc mortalis: ꝑ mortale ē dr̄ia eius fm q̄ ex ꝺditiōe nature sue mortē habuit.

¶ Utruz corpus ade fuerit passibile. III.

Ad tertiuz sic ꝓceditur. vr̄ q̄ corp⁹ Ade fuerit passibile. Sēti re enī fm pām quoddā pati est: sed Adā būit corpus sensibile. ḡ ꝛ passibile. ¶ P. corpora supioza sunt cā motuū in inferioꝛib⁹ corpib⁹ sed corp⁹ ade aliquo modo mutabile erat ad minus fm augmētū: ḡ erat receptiuū impssionū supiozum corpoꝛū sed recipere impssionē agentis ē pati: ergo habuit corp⁹ passibile. ¶ P. somnus ē passio quedā ꝛ imobilitatio orgāoꝝ sensibiliū: vt phs onēdit: sed adā ī pmo statu dormisset. Unde geñ. ii. Immissus in eo sopor a dño dr. ergo corpus passibile habebat. ¶ P. augmentū fine alteratione eē nō pōt: nec alteratio fine passione: vt in pmo ō generatione dr. sed corpus ade erat augmētabile. ergo ꝛ alterabile ꝛ passibile. ¶ P. oē molle obuians duro: ops q̄ cedat sibi. sed adam būit in carne sua mollicie: ḡ ab aliq̄ corpore duro vt securi secari potuisset. Silr ēt viri vt dr̄ ab excellēti calido: ꝛ sic de oībus alijs passibilib⁹ corpali

Sed contra. oīs passio magis fcā abycit (bus. a suba: vt dicit phs: sed quod abycitur a suba est via in corruptionem. ergo cum corp⁹ ade fuerit incorruptibile: nō potuit sil'eē passibile. ¶ P. cuz semper patiēs sit ignobilius agente passio. n. aliquē defectum īportat in patiente. sed corp⁹ ade nulli defectui subyci poterat. ḡ passibile nō erat.

Rēspōdeo dōm. q̄ pati dr̄ dupl'r. vno mō cōiter. alio modo ꝓprie: cōiter dr̄ pati q̄quid recipit aliquid quocūq̄ modo: ꝛ sic cū oē recipiēs careat eo qō recipit: ꝛ sit in pō ad illud: ꝛ econuerso. oē quod est in pō ad aliquid sit receptiuū alicuius a tali passibilitate nihil absoluitur: nisi illud qō ē act⁹ purus. s. deus: oīs enī creatura passibilis dici pōt fm q̄ alicuius pfectiōis receptibilis est Sed q̄ illud qō pfectionē recipit: non ꝓprie dr̄ passum vel alteratum: ꝫ magis pfectū. vt in. 7. physicorum dr̄. iō ꝑpe pati fꝫ q̄ passio sequtur alteratiōez qua aliquid transmutaꝛ ab eo qō ē sibi fm nām: sicut si aqua calefiat vel aer inspissetur: ꝛ si corpus aīalis infirmeꝛ: nō aūt si sanetur. Primo ergo modo accepta passione. corp⁹ ade passibile erat: sed scōo modo accepta: tunc dicēdum est corpus eius fuisse passibile fm quid. s. si peccaret ꝛ impassibile simplr: sicut de mortali ꝛ īmortali dcm ē.

Ad primum ḡ dōz: q̄ duplex ē passio. vna q̄ sequtur actiōem nature: quādo. s. species agētis recipitur in patiente fm eē materiale: sicut q̄ñ aqua calefit ab igne. Alia que sequitur actiōem que est p̄ modum anime: q̄ñ. s. spēs agentis recipitur in patiēte fꝫ eē spirituale: vt intentio quedam: fm quē moduz res habet esse in anima: sicut species lapis recipitur in pupilla: ꝛ talis passio semper est ad perfectionez patientis. vnde talem passionem non excludimus a corpore ade. ¶ Ad scōm dōm: q̄ cum motus superiorū corpoꝝ sit vt vita quedam: nō natura existentibus omnibus: vt in octauo physicorum dicitur. passio illa fm quā corpora inferiora supiorum impressionem recipiunt: est ad perfectionem ꝛ ꝓseruationez eoꝝ: vñ nec ēt talis passio a corpore ade excluditur. ¶ Ad tertium dicēdū: q̄ scōm quosdam homo in primo statu non dormiuisset. sed q̄ hoc ratione vl' auctoritate firmari non potest: ꝓbabili⁹ videtur: vt ex quo vitam animalē habebat ea que talem vitam consequuntur sibi non deessent. Somnus autē quādoq̄ conuenit ex causa naturali: sicut ex vaporatione alimenti vl' ex humiditate cerebri: vt in ꝑma etate: ꝛ sic vr̄ vtraq̄ de cā potuisse eē sōnū ī ꝑ statu: q̄ñq̄ vo ex cā īnāli: sic ex labore aut egritudie: ꝛ sic ñ fuisset ibi sōn⁹. Sōn⁹. n. q̄tum in se est: ē passio ad perfectionez totius aīalis pertinēs: eo q̄ in somno intenduntur virtutes naturales ꝛ quietātur virtutes animales: vt postmodum foꝛtiozes sint in actib⁹ suis. ¶ Ad 4^m dōz: q̄ i augmēto ē alteratio ei⁹ qō addit̄ q̄ ꝓuertit ī subaz ei⁹ qō augeꝛ: nō āt ops q̄ sit alteratio eius cui additur: per quam a perfectione nature sue trāsmutatur: et hoc quod augetur est illud cui additur alimentum. vnde ex augmento non potest concludi passibilitas corpis augmētati. ¶ Ad 5^m dōz: q̄ q̄uis caro ade moll'eēt ꝛ diuisibil'tñ p̄ quidētiā suā ꝓtinebaꝛ a tali passione dū sibi a nociuis cauebat: qō si nō facerz peccaret. ꝫ p̄ diuinā ꝓuidētiā ab oī violētia ꝓseruabaꝛ illesus.

¶ Utrz bō ī ꝑ statu fuerit ipassibil' ꝛ īmortal' p̄ nāz. IIII.

Ad quartum sic ꝓceditur. vr̄ q̄ per nām homo ī primo statu erat impassibilis ꝛ īmortalis. Eiusdem enīz est infundere ꝛ continuare vitam: sed aīa na-

turaliter vitã corpori infundit. ergo ét naturalr in ppetuũ vitã in corpe ꝓtinuasset. ¶ ꝑ. vt dicit Aug. ii. super Geñ. ꝛ phs in. 3. de aĩa. Agẽs est nobilꝫ patiente. sed corpus ade ẽ nobilissimũ corpoꝝ: erat ergo a nullo corpe pati poterat. vt corrũperetur ét ſm cõditionẽ nature sue. ¶ ꝑ. corruptio contingit in corpib⁹ mixtis: ex ꝟ q⁹ aliquod elemẽtoꝝ ꝓdominans armoniã mixtionis dissoluit. ſz corp⁹ ade erat tẽperatissimũ. ꝙ vr q⁹ nõ poterat ibi seq corruptio nãlis ꝑ excessũ alicui⁹ ɔry. ¶ ꝑ. corruptio nãlis aĩaliũ ꝓtingit ex cõsumptiõe humoris nãlis: sed in corpe ade si aliqd depdebaꝭ poterat ꝑ cibũ assumptum restaurari: ꝑcipue cum ipe quãtitaté depditi ꝛ virtutem cibi assumpti cognosceret: ꝛ in edẽdo modũ ɔseruaret. ꝙ vr q nũq̃ nãliter corrupt⁹ fuisset. ¶ ꝑ. illa dicim⁹ naturaliter euenire que ex rõnib⁹ seminalib⁹ rebus iditis cõsequunt̃: sed p vtutẽ ligni vite immortalitaté ɔsecut⁹ fuisset: vt in lra dr̃. ꝙ vr cũ lignũ illud eẽt corp⁹ nãle q⁹ nãliter vitam conseruare potuisset.

Sed contra est: quia Diony. dicit in q̃rto capi. de diui. no. q⁹ data nãlia demones perpetuũ nõ pdiderũt: sed hõ nõ ampli⁹ q̃ demon peccauit. ergo si imortalitatem nãliter habuisset eam nullatenus amisisset. ¶ ꝑ. dr̃ie ɔsequunt̃ ex ꝓncipys eẽntialib⁹ speciei: ſz mortale ẽ dr̃ia bois. ꝙ ex naturalibus ꝓncipys homo habet q⁹ sit mortalis: cum ergo natura speciei cadeꝛ sit ante peccatũ ꝛ post: videtur q⁹ ante peccatum etiam naturaliter mortalis erat.

Respondeo dicẽdo q⁹ imortalitas illa ꝛ impassibilitas quã hõ habuit in primo statu non inerat sibi ex suis ꝓncipys nãe: vt dctũ est: sed ex beneficio conditoris. vnde nãlis ꝓprie dici nõ põt: nisi forte nãle dicatur oẽ illud qõ natura incipiens accepit: sed ꝓtra multiplices modos corruptionis ꝛ causas: pluribus remedys a corruptõe ɔseruabatur. Est enĩ q̃druplex modus quo corpa aĩalium corrũpũtur. ꝓrim⁹ ẽ qui cõiter inuenit in oĩb⁹ generabilib⁹ ꝛ corruptibilib⁹ ex ꝟ q⁹ res mãles bñt virtutem finitã ad eẽndum. vnde opꝛ q⁹ oẽs certo periodo corrũpãtur: vt in scõo de generatione dr̃. Scõs ẽ cõis oĩbus corpibus mixtis ex excessu inordinato alicuius ɔriorum. ¶ Et contra. vtrũq̃ illoꝝ defectũ subuenibatur homini ꝑ quãdã virtutẽ anie collatã ad ꝟ vt ſm cõditiõem suã mãm perficeret: vt sicut ipa aĩa bꝛ eẽ indeficiens: ita indeficiens eẽ corpi tribueret ꝛ perpetuam eq̃litatẽ complexionis Tertium modũ corruptionis ꝓprium bñt corpora aĩata: sicut ꝛ ꝓpium modum generationis ex hoc. ſ. q⁹ calor qui est instrm aie humidum cõsumit in quo est vita: ꝛ contra hunc defectũ subueniebatur sibi duplici beneficio: qꝛ per esum alioꝝ lignorum paradisi restaurabatur ɔtinua deperditio facta in corpore: sicut ét in nobis fit per cibos gb⁹ vtimur: sed qꝛ illud quod ex nutrimẽto cõuertitur: non ẽ adeo perfecte subsistens virtuti speciei: sicut quod ꝑus erat: eo q⁹ vtutes naturales semp debilitantur in agẽdo: ideo in nobis opꝛ q⁹ in fine sequatur diminutio quando virtus speciei adeo debilitatur ꝓpter mixtionem extranei: q⁹ non põt fieri tanta restauratio quanta fit consumptio ꝛ sic in fine opꝛ consumptionem esse: vt phs in primo de generatione dicit: ꝛ ponit exemplum de vino cui semper admiscet aq̃: quod tandem aquosum fit. Sed ad hoc subueniebat ei lignum vite: cuius virtute diuinitus concessa alimentuꝫ assumptum iperfectam assimilationeꝫ adducebatur. ꝓꝓ quod ét a quibusdam dicitur: q⁹ ad restaurationẽ humidi radicalis deperditi conferebat. Quartus autem modus corruptionis est per violentiam ab aliquo extrinseco agẽte: sicut per incisionem gladij: vel adustionẽ ignis: ꝛ hꝺ. Et ab hoc modo corruptionis conseruabat hominẽ illesum diuina prouidentia: per quam decretum erat. vt nullũ nocumẽtũ hõ pateretur in corpe: nisi ꝑ us a mentis innocẽtia deuiasset.

Ad primum ꝙ dõm: q⁹ aie nõ ẽ nãle infũdere vitã: nisi tali corpi. ſ. qõ est sic complexionatũ ꝛ organizatũ: ꝛ manẽte tali dispõne corpis vita cõtinuatur ab aĩa: sed hãc nõ ẽ pole semp durare ſm potestaté inferioris nãe. vnde nõ opꝛ q⁹ imortalitas sit naturalis. ¶ Ad 2ᵐ dõm: q⁹ impole est aliquod mixtũ esse in quo nõ predominetur alteꝝ ɔrioꝝ multis de causis. ꝓmo cũ nãe elementares se bẽant q̃si mãliter ad formã mixti: nõ posset mixtũ cõseq vnã formam simplr: nisi elementa aggregarẽt in vnũ ꝟ mõ: q⁹ vnũ sit formale ꝛ ꝓdominãs. Scõo: qꝛ ad mixtionẽ exigit elemẽtoꝝ alteratio quam esse non contingeret si ponerentur corpꝛa equales virtutes: oportet enim q⁹ virtus alterantis virtutem alterati excedat. Tertio: quia nullum locum naturalẽ haberet si nullum elementum in eo dominaretur: ꝛ ita nec motum naturalem in quo deficeret a proprietate corporis naturalis. Quarto: quia in animatis specialiter calor est instrumentum anime: vt in secundo de anima dicitur. vnde opꝛ calorem predominari: ꝛ sic opꝛ q⁹ in quolibet mixto tandem sequatur corruptio. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ: q⁹ nihil ꝓhibet illud quod est nobilius simplr esse min⁹ nobile ſm aliqd: sicut caro humana q̃ quidẽ ꝛz nãꝛ sue speciei nobilioꝛ est gladio: tñ ſm ꝓprietatem duri et mollis: est ignobilioꝛ: quia durum nolat põm naturalem respectu illius rei: cuius molle in potentiaꝫ ducit: ꝛ eodẽ modo ẽ ignobilioꝛ q̃ ignis cum habeat in potentia calorem quem ignis habet actu. actus vero semper potentia est nobilioꝛ: ꝛ ideo contingit corpus nobilius ab ignobiliori pati ſm nãm: vt corpus aĩalis ab igne. ¶ Ad q̃rtuꝫ dõm: q⁹ illud quod ex nutrimento in carnem conuertit̃ semp efficit̃ minus ac minus habens de virtute speciei: tum quia virtus nãlis ex actione debilitatur: eo q⁹ agens simul patitur: vt in sexto phico ꝛ dicitur: tuꝫ quia perfectius recipit virtutes speciei quod per se gñat. q̃ qõd generat̃ per admixtõeꝫ ad alteꝝ: sicut vinũ quod generat̃ in vite virtuosi⁹ est q̃ hoc quod adgeneratur ex additione aque transumpte in vinum: ex cuius etiã admixtõe totum vinum debilitatur. tum etiam quia omnis virtus quãto plus ẽ vnita tãto efficacioꝛ est ad agẽdũ: ꝛ quanto mã magis multiplicaꝭ: tanto calor naturalis magis diffunditur: vnde est minus potens ad conuertenduꝫ: sicut etiam in libro de aĩalib⁹ dicit phs q⁹ animalia que bẽnt magnum coꝛ sunt timida: quia calor in magno corde est dispersus: ꝛ in paruo congregatus: ꝛ ideo in puero tantũ de alimento conuertitur: quod sufficit nõ solũ ad restaurationem deperditi: sed etiã ad augmentũ: sed postea cõuertitur solum ꝟ qõ ad restaurationeꝫ deperditi sufficit. tandem vero non tantum natura potest ɔuert̃re q̃tum deperditur. vnde opꝛ q⁹ sequatur diminutio ꝛ tandẽ corruptio. Et ideo per virtutem naturalem hoc non põt cõtingere: vt per sumptionem cibi vita hominis perpetuo conseruaretur. ¶ Ad quintuꝫ dõm: q⁹ lignũ vite nõ erat ꝓncipalis cã immortalitatis sed coadiuuans ad cõtinuationem vite modo predeterminato: ꝛ ideo imortalitas non est iudicanda naturalis propter virtutem ligni vite sed magis gratuita propter virtutem anime supra naturam collatam que ꝓncipalis cã imortalitatis erat. ¶ Et preterea in rebus viuẽtibus nõ dr̃ aliquid naturale nisi quod ex ꝓncipio intrinseco cõsequit̃: q̃uis ét ꝑ actiõem q̃rũdã rex nãlium extrinsec⁹ agentiũ aliquid in eis efficiatur: vt ꝑz in vstione ꝛ alijs similibus.

¶Utrum imortalitas ade fuerit eadē cum imortalitate resurgentium. V.

AD quintum sic pcedit. videt q̄ immortalitas Ade nō sit eadē cū imortalitate resurgentiū. ꝓ.Dio per b q̄ Aug. dicit q̄ alia est imortalitas quā i adā pdidimus ⁊ alia quā per xp̄m in resurrectione speramus. ¶ ꝑ.ō eodē in idē nō est aliqua trāsmutatio: sed infra dicet q̄ si adā perstitisset trāsferendus erat de imortalitate quā habebat in spūalez vitam. ergo imortalitas spūalis q̄lis ē resurgentiū nō ē eadē cū imortalitate ade. ¶ ꝑ.ipassibilitas resurgentiū est quedā ipsoꝝ dos: sed adā in primo statu doté nō habuit: cū dos nō debeat nisi ei qui traducitur in donū celestis sponsi per modum sponse. ergo ⁊c. ¶ ꝑ.ea que causant ex diuersis principiis: oz eē diuersa: sed imortalitas ade cābatur ex innocētie gratia: imortalitas aūt resurgentiuz causabitur ex habitu glie in beatis. ergo nō eadē imortalitas ē vtrobiq̄.

Sed contra imortalitas cōporis cōsequit libertatē arbitrij ꝓz eius diuersuz statuz: sed in oībus statibus est eadez libertas arbitrij. ergo eadē ē imortalitas corpis i p̄mo ⁊ vltio resurgentiuz statu. ¶ ꝑ.vna ⁊ eadē potentia est q̄ prius dispōsita est ⁊ postmoduz efficit necessitas: ꝓz corpus hois in p̄mo statu erat imortale: q̄si ꝓz pōz dispositā tm̄: eo q̄ poterat mori ⁊ non mori. i vltio vo statu erit imortale ꝓz pōz q̄ ē necessitas ad vitā: q̄ ipole erit mori. ergo ē vna ⁊ eadē imortalitas.

Respondeo dicendū q̄ imortalitas dicit potētiam quādaz ad semp viuenduz ⁊ non morienduz. hec autez potentia in natura hūana ex parte corporis nō inuenit nisi in perfecta quasi potētia obediētie tm̄: eo q̄ p principia nature vite sempiternitas haberi nō pōt: sed cōplementuz huius potentie est ex aliquo diuino munere gratis collato. sic ergo imortalitas dupliciter cōsiderari pōt: vel quātū ad potentiā incōpletaz naturalē: ⁊ sic est vna ⁊ eadez imortalitas: sicut vna ⁊ eadē natura: vel quātuz ad minus gratie: qō est quasi formale complens dcāz pōz: ⁊ sic inuenit differētia vtriusq̄ imortalitatis ⁊ ipassibilitatis: q̄ p̄ma fuit p gr̄az inocētie. vltima vo erit p donū glorie. In primo enim statu talis erat victoria aie sup corpus: vt nihil i corpore fieri posset qō aie aduersaret: sed in vltio statu ampliot erit victoria in hoc q̄ proprietates aie quodāmō in corpus redūdabunt: vt corpus agile ⁊ lucidū ⁊ spirituale efficiat ⁊ ipassibile. Et p hoc ꝑz rēspōsio ad vtrāq̄ partē. ¶Expositio textus.

IN primo statu fuit corp⁹ hois ⁊c). videt q̄ tale etiā erit in tertio statu cū aīal genus hois sit ⁊ semper de specie predicetur. Et dicēdum q̄ differt aīal ⁊ aiale quātuz ad nois significationez: q̄ aīal noīat naturaz generis que a specie nunq̄ remouetur: vñ semper bō dicetur aīal: sed aiale dicit aliq̄ denoīatum ex natura aīalis. cū autez denoīatio proprie sit ab eo qō est formale ⁊ perfectiuuz rei: illi tantuz aiale esse cōpetit in quo proprietates aīalis quātuz ad aliquid denoīantur. De aut ē fūt in quibus bō cū alys aīalibus cōuenit: ⁊ iō qui brutales mor⁹ segt̄. i. passiōes sensitiue ptis aīalis bō ab Apostolo dicit. p̄me. Lor. z. q̄ ergo in primo statu hoiem oportebat occupari circa opera nutritiue ⁊ generatiue sine q̄bus vitaz cōseruare nō poterat: ideo aīalem vitaz diceba tur habere. (Corp⁹ propter peccatum mortuū ⁊c.) Uidetur hoc esse falsum ⁊ expositio insufficiens que adiungit: quia quod in futuruz necessarium est: nondum tamen dicitur esse factum. ergo ⁊ si ex peccato necessitatez mortis homo incurrat: nō tamē corpus eius mortuuz dici debet. Et dicendum scōm quosdaz: q̄ homo post peccatuz est in continuo actu deficiendi vsq̄ ad mortē: secūdū q̄ dicitur sapientie quinto. Continuo nati desinimus esse: ⁊ ideo statim homo mortuus potest dici. Sed hoc videtur redire in opinionez Eracliti qui ponebat oīa moueri semper. volebat enim oēm transmutationez que in lōgo tempore cōtingit: puta augmēti diuidere secūdū oēs particulas tēporis: vt in qualibet parte temporis esset assignare aliā partem motus: sicut est in motu locali: qui solus proprie ⁊ vere continuus est: vt in octauo physicoruz cōmentator dicit: ⁊ hoc satis a philosophis improbatur. ¶Preterea. nō est impossibile q̄ duo motus contrary sint continui. Unde cum generatio ⁊ corruptio sint contraria: oportet iter tempus generationis ⁊ corruptionis eiusdem rei esse aliquod tempus in quo non corrumpitur nec generatur.

¶Et preterea: adhuc non deberet dici mortuuz: sed mori. Et ideo aliter dicēduz est q̄ expositio Augustini est sufficiens. vt. s. ex hoc mortuū dicatur: quia necessitatē mortis habet: quod eniz est in futuruz necessariuz: ⁊ si nonduz in actu in seipso: est tamen iā determinatuz in causa sua: vt quodāmodo possit dici esse. Unde ⁊ de ortu solis ⁊ luminariuz ⁊ occasu ⁊ eclypsibus fiunt demōstrationes. vt de his que sunt semper: quia causas determinatas habēt quas non cōtingit aliquomodo deficere. Unde dicit Augu. 9. super Geneſiz q̄ hoc modo dicitur corpus hois post peccatuz mortuuz: sicut a medicis homo infirmus desperatus propter impossibilitatez euadendi dicitur mortuus. (Qō autē dicitur continuo nati ⁊c.) Nō ē intelligenduz quasi transmutatio corruptionis hois sit toto tēpore vite eius in actu: sed vel hoc dicit̄ propter brevitatez vite: qō eniz paruz est quasi nihil esse videtur. vt dicitur in secundo physicoruz: vel quia dies ad vitaz determinati a deo cōtinuo labuntur. (Qō erat ei de ligno ⁊c.) Uidet q̄ hoc dictuz redeat in fabulas antiquoruz quas philosophus deridet ⁊ improbat in tertio metha. qui dicebant deos q̄ gustauerunt de quodaz cibo factos esse imortales: alios autem remansisse mortales. Sed dicenduz q̄ nō est simile: quia illi fabulose totaz causam imortalitatis cibo conferebant. Augu. vero non intendit q̄ lignum vite eēt p̄ncipalis causa imortalitatis: sed quoddā ad imortalitatez coadiuuans. vt dcm̄ est. Non q̄ posset nō mori ⁊c. Ad huius questiōis solutionē sciendum q̄ ⁊ si preceptū exterius nō accepisset: tamen interior ratio dictabat terminato tēpore cibum sumendū esset: ⁊ ideo si cibuz nō assumpsisset tam de illo ligno q̄ de alys contra legez naturalez fuisset: ⁊ ideo peccasset ⁊ mortuus fuisset.

¶De mō procreationis filiorū si nō peccassent ⁊ quales nascerentur filij. ¶Distin. XX.

POst hoc videndū est qualiter primi parentes si nō peccassent filios procreassent: ⁊ quales ipsi filij nascerentur. Quidā putant ad gignēdos filios primos homines in paradiso misceri nō potuisse nisi post peccatū dicentes concubitum sine corruptiōe vel macula non posse fieri: ꝓz ante peccatum: nec corruptio nec macula in hoie eē poterat: quoniaz ex peccato hec consecuta sunt: ad qō dicēduz ē q̄ si ñ peccassent primi hoies sine oi pctō ⁊ macula in paradiso carnali copula gueniſſent. ⁊ eēt ibi thoz⁹ imaculatus ⁊ mixtio sine concupiscētia